

Ercros dona per complerta la seva relació amb el runam vell de Cardona

En un document diu que l'ha deixat «en bones condicions de seguretat» i que dona «per acabada definitivament la seva activitat per possibilitar que altres operadors puguin seguir explotant-la»



Ercros va deixar d'explotar el runam vell de Cardona a final del 2017 / **ARXIU/OSCAR BAYONA**



David Bricollé

Cardona 04 D'ABR. 2025 6:25

La Generalitat va maniobrar l'any passat, encara amb Esquerra Republicana al Govern, per posar pressió a **Ercros** perquè l'empresa química complís els compromisos de mínims que tenia formalment adquirits amb el **runam vell de Cardona**. Considerava que l'empresa no havia fet les actuacions de manteniment que té aprovades i compromeses des de fa més de dos anys amb l'activitat duta a terme en aquest municipi del [Bages](#).

El mes **d'agost** passat, amb l'executiu en procés de canvi, **Mireia Boya**, llavors encara com a **directora general de Qualitat Ambiental en funcions**, va signar una resolució que, a través del Diari Oficial, donava publicitat a l'acord que la Ponència Ambiental va prendre el 14 de setembre del 2022, en què aprovava la modificació de la **declaració d'impacte ambiental del projecte d'explotació** d'aquest dipòsit salí. El fet de fer-la pública suposava aquesta eina de pressió.

Perquè aquell acord **establia** que Ercros, com a empresa que **havia assumit i dut a terme l'explotació del residu salí del runam vell** de Cardona (fins que la va cessar a final del 2017), **havia d'executar un pla de manteniment de les instal·lacions** per establitzar el runam i per reduir la contaminació salina al [Cardener](#), que ja havien d'estar enllestides des de l'octubre del 2023. I que, en paral·lel, havia de presentar un pla de tancament i clausura del dipòsit si no hi havia intenció de reprendre-hi l'activitat extractiva. De fet, ara fa un any, Mireia Boya ja va informar l'[Ajuntament de Cardona](#), en el decurs d'una visita sobre el terreny, que havia traslladat tots aquests requeriments a l'empresa.

La realitat, però, és que **Ercros no sembla que s'hagi donat per al·ludida i més aviat talla directament vincles i responsabilitats amb l'antic dipòsit.**

Si més no, així ho reflecteix en un **document** que la companyia va elaborar a final de l'any passat específic sobre la situació dels dos runams que es van generar a Cardona durant dècades d'activitat minera de la potassa. Ercros hi detalla àmpliament com ha avançat amb la retirada i restauració de la **terrera nova** (que és la denominació que reben històricament els dipòsits salins a Cardona), que sí que ha explotat íntegrament i el terreny de la qual està acabant de condicionar.

Però, per contra, quan fa referència a la terrera vella, que va començar a explotar amb posterioritat i que és la que va quedar a mig retirar fa vuit anys, el que es diu en el mateix document dona a entendre que hi tallen tota vinculació. **El que Ercros manifesta textualment és que «l'empresa ha deixat la terrera vella en bones condicions de seguretat per a les persones i béns (certificat per l'entitat d'inspecció Bureau Veritas) i ha donat per acabada definitivament la seva activitat per possibilitar que altres operadors puguin seguir explotant-la».**

En el mateix document exposa que durant el període en què en va dur a terme l'explotació, des del 2008 fins al 2017, **en va extreure 2,3 milions de tones de sal bruta**. Però que el 2017, «en vista que la sal no tenia la qualitat necessària per a la nova tecnologia implantada en la producció de clor, Ercros decideix suspendre l'extracció de sal de la terrera vella». També hi afegeix que, el 2022, «la Generalitat va declarar caducada l'autorització minera», i que «en aquesta data, Ercros havia acabat les actuacions previstes en el projecte aprovat el 2003», és a dir, el de restauració a través de la seva explotació.

Les exigències de la Generalitat

La situació en què ha quedat aquesta terrera vella, però, no concorda amb el que ara fa un any encara li exigia la Generalitat. Una actuació que, a grans trets, consisteix en l'adequació morfològica del runam per garantir-hi l'estabilitat dels materials que encara hi ha acumulats i el drenatge superficial. És a dir, fer-hi els moviments necessaris perquè el dipòsit no faci evolucions incontrolades, i crear-hi els pendents adequats que afavoreixin l'escolament d'aigües.

Perquè l'altre objectiu principal d'aquesta intervenció que **la Generalitat reclamava a Ercros és el de captar i conduir adequadament les aigües salades del que es coneix com a escorrenties** (les que llisquen per damunt de la superfície arrossegant material salí cap a l'entorn immediat), de manera que es puguin controlar, emmagatzemar i, finalment, derivar cap al col·lector de salmorres. Per això, el pla que es va aprovar establia que s'havia de construir una xarxa de cunetes perimetrals i basses, per a la conducció i control d'aquestes aigües.

En aquell acord, tot i que la mateixa Ponència Ambiental argumentava que aquesta no era l'alternativa més adequada des del punt de vista mediambiental, sinó la retirada del dipòsit (que és el que s'estava fent amb la seva explotació fins que va quedar aturada), alhora **s'exposava que si aquestes mesures es consideressin com a «temporals i no com a restauració final de l'activitat», seria «adequada, ja que té en compte l'adopció de mesures de control i de gestió del dipòsit salí».**

En aquest sentit, l'organisme **li exigia tot un seguit de mesures afegides** a complir per garantir que aquesta estabilització del dipòsit i conducció de les aigües que se'n deriven sigui completament efectiva. Incloent-hi, un cop materialitzat el projecte, un programa de monitoratge, amb sistemes de control i mesurament periòdics que en corroborin l'estabilitat i la correcta conducció d'aigües que ara van a parar a la Vall Salina (i n'afecten la morfologia) i, en última instància, al Cardener.

En la visita que Mireia Boya, en qualitat de directora general de Canvi Climàtic, va fer l'abril del 2024 a Cardona apuntava que «la llei l'obliga [a Ercros] a exercir el tancament i la restauració del dipòsit», ja que «una empresa no pot deixar l'activitat extractiva, marxar i deixar els residus». I en aquesta línia instava l'empresa a emprendre un pla de tancament que respecti el projecte de restauració integral de la Vall Salina i el Pla Director Urbanístic (PDU) de Minería del Bages».

Herència de l'activitat de la potassa

El material salí acumulat en aquest dipòsit és derivat de l'explotació de la mina Nieves de Cardona, de la qual s'extreia potassa i se'n separava aquesta part com a residu. **Fins al 2017, l'empresa utilitzava aquests residus salins com a matèria primera per a les fàbriques de fabricació clor que Ercros té Flix, a Ribera d'Ebre i a Vila-seca, al Tarragonès.** El 2017, però, va entrar en vigor una nova normativa europea que obligava canviar el sistema de fabricació de clor per fer-lo més sostenible, la qual cosa va fer la companyia argumentés que l'extracció d'aquest material del runam cardoní ja no li era rendible. A final del 2017 hi va cessar l'activitat, havent retirat només la meitat del residu salí acumulat.

Augment de la fiança

Per aquesta raó, segons va explicar a l'abril la directora general de Canvi Climàtic, es va modificar la declaració d'impacte ambiental de l'activitat i el programa de restauració, incrementant la fiança inicial, que va ser de 75.060 euros, a una de 3,8 milions d'euros. Segons apuntava llavors Boya, aquesta fiança era «proporcional al volum de residus que s'hi han deixat i a les obres que cal fer». Si l'empresa compleix amb les obres, la Generalitat li haurà de retornar els diners de la fiança. Si no ho fa, el govern utilitzaria els diners per assumir les inversions en millora i garantia mediambiental.